

Schoolkinderen Fakovici

Happy bags en computers

Happy Bags is een project uitgevoerd door zes gemotiveerde studenten en young-professionals. Zij hadden een idee, zochten ondersteuning, kwamen uit bij Eirene NL en zo kwam een mooi project tot stand. Het project had twee doelen. Allereerst het voorzien van leerlingen uit rurale gebieden in Tuzla, Bosnië in hun schoolbenodigdheden. Ten tweede was het doel bewustzijn te creëren over ongelijkheid onder Nederlandse basisschoolleerlingen. Daarnaast hebben ze geholpen door spullen en donaties te verzamelen, waardoor in mei 2017 ruzzakken met schoolbenodigdheden konden worden uitgedeeld in Tuzla.

Het project in Tuzla is met groot succes afgerond en de studenten hebben inmiddels hun eigen weg gevonden op hun carrièrepad. Dit project is door donaties tot stand gekomen. Uit het potje van deze donaties is een bedrag van €2500,- overgebleven die Eirene tot beschikking heeft gekregen om voor kinderen op lagere scholen in Bosnië een aantal computers aan te schaffen. Wat weer aangeeft hoe begaan de dames van Happy Bags zijn met de kinderen daar.

Met dit bedrag kunnen we maar liefst 7 computers aanschaffen voor de scholen in Bosnie.

Met MIOS zijn we gestart met het zoeken naar scholen, welke we blij kunnen maken met deze mooie donatie.

MIOS is ook een betrouwbare partner voor onze trainingen in Geweldloze communicatie.

De directeur, Edina Malkic, kent u wellicht nog, zij heeft vorig jaar nog de ALV van Eirene bezocht.

Het werk van MIOS is gebaseerd op wederzijds begrip en dialoog tussen verschillende regio's, staten en culturen, waarbij MIOS de verschillen als een kans voor vooruitgang ziet.

Uiteraard vergeten we ook niet onze roots in Bosnië. De lagere school in Fakovici zal daarom ook in aanmerking komen voor enkele computers. Inmiddels is Snezana Mornar, onze contact persoon in Fakovici aan het kijken hoe we dit het beste kunnen organiseren.

We zijn heel verheugd om weer contact te hebben met Fakovici en als Eirene weer iets voor de lagere school daar te kunnen betekenen.

Volg EIRENE ook op
Facebook, Twitter en YouTube.

Met deze keer...

EIRENE

- Happy Bags
- Van de Voorzitter
- Het project NVC West Balkan
- Stop de wapenhandel
- Inclusieve Veiligheid

De drijvende krachten achter het project in Bosnië: Selma, Ivana en Marica

HET PROJECT: NVC WEST BALKAN

De registratie van het netwerk als officiële NGO is in een land als Bosnië-Herzegovina nogal een inspanning. Formulieren, procedures, notaris en allerlei instanties die zich belangrijk maken veranderen het opzetten van een stichting in een ingewikkeld project. Zeker als men daarbij de neiging betreft om de activiteiten, van een NGO die verzoening en betere communicatie tussen de mensen en de verschillende bevolkingsgroepen als doel heeft en daardoor het profijtelijke verdeel en heers model weleens zou kunnen verstoren, te frustreren. De eerste poging tot registratie mislukte derhalve, maar een jonge jurist, die ook verandering wil, heeft zich bij de dames gemeld en helpt de tweede versie van de statuten zodanig op te stellen, dat deze de strenge beoordeling van de diverse instanties kan doorstaan. Dit alles op vrijwillige basis. Deze tweede versie wordt op dit moment door de instanties beoordeeld, als zij al niet gesloten zijn als gevolg van de pandemie.

Gelijktijdig is het echte werk doorgegaan. Er is een Coronaproof netwerkbijeenkomst geweest, waarop alle inzichten, verlangens en ideeën zijn besproken en daarnaast is men aan de slag gegaan met het uitvoeren van het daaruit resulterende detailplan. Naast de 10 geselecteerde steden voor fysieke trainingen wordt er ook gewerkt aan een online module, zodat Corona niet het hele proces verstoort. Daarnaast is dit natuurlijk ook bevorderend voor de efficiëntie van het leerproces van de huidige en toekomstige studenten. Tenslotte wordt de nog beschikbare tijd, doordat men niet vol in kan zetten op het uitrollen en geven van de trainingen, besteed aan het vertalen van het boek 'Geweldloze Communicatie' van Marshall Rosenberg in het Servo-

Kroatisch. Alle materialen zijn klaar en na de zomer kan met het geven van trainingen gestart worden.

Verder hebben ze net weer een training gehad om meer leden van het bestaande netwerk gecertificeerd te krijgen en zullen ze in augustus de volgende training hebben. In deze trainingen wordt er ook specifiek aandacht besteed aan het opbouwen en managen van een netwerk wat erg nuttig voor hen is. De deelnemers komen uit Bosnië en Kroatië.

Rondom de geboortedagen van Rosenberg en Ghandi zullen ze een evenement organiseren, al zal dit iets kleiner zijn dan aanvankelijk gepland als gevolg van Corona. Ze verwachten dit jaar helaas geen internationale gasten te kunnen ontvangen en willen volgend jaar iets groots organiseren waar ze ook de vertaling van het boek in het Bosnisch zullen publiceren.

Ook de website is ondertussen gelanceerd: <http://www.mnkbih.com/>. Hoewel nog niet helemaal gevuld is de basis goed verzorgd en komt er met grote regelmaat nieuwe informatie bij. Neemt U eens een kijkje, hoewel de meeste van ons wel een taalprobleem zullen hebben, om een indruk te krijgen wat hier allemaal tot stand aan het komen is met onze hulp.

Ze zullen binnenkort wederom komen met een voortgangsrapportage en we hebben afgesproken dat we in de herfst met ze gaan nadenken over een lange termijn plan hoe ze op den duur onafhankelijk zullen worden van onze ondersteuning.

VAN DE VOORZITTER

Beste lezer/es,

Na de digitale ledenvergadering is er afscheid genomen van de secretaris, de penningmeester en het algemeen bestuurslid.

Er heeft zich een nieuw bestuur geformeerd, dat voorlopig bestaat uit:

Harry Schram, voorzitter
Paul den Hartog, penningmeester
Dejan Savic, secretaris.

In onze eerste vergadering hebben zij zich geworpen op een drietal speerpunten:

1. NVC West Balkan
2. Vredessymposium
3. Inclusieve veiligheid

Tegelijkertijd is er aandacht besteed aan de financiële administratie van deze drie projecten.

1. Het NVC project in Bosnië krijgt steeds meer gezicht. Vanuit Eirene is Aicha, onze medewerkster, met het project bezig, vanuit Bosnië zijn dat Ivana, Selma en Marica. In het najaar wordt gevraagd naar de plannen en de budgettering voor 2021. Het bestuur vindt het belangrijk dat het project ook na het stoppen van de financiering vanuit Eirene, levensvatbaar blijft. NVC is al bezig met fondsenwerving. In de planning voor 2021, willen wij als het bestuur inzicht krijgen hoe deze projecten naar eigen onafhankelijkheid toewerken.

2. Voor 'Inclusieve Veiligheid' wordt een brochure geschreven waaraan wij financieel willen bijdragen. Wij volgen dit project van dichtbij en zien daarom met belangstelling het vervolg ervan tegemoet.

3. In 2020 zal er geen Vredessymposium worden gehouden. We hopen dat dit jaarlijkse terugkerende evenement wel in 2021 zal worden voortgezet. Het bestuur vindt dit een heel belangrijk project dat door veel meer vredesbewegingen zal moeten worden ondersteund. Daarvoor wil het bestuur zich inzetten.

Zijn dit nieuwe speerpunten, zult u zich afvragen? Nee, maar het goed te bedenken waaraan ons werk en geld wordt besteed en voor hoelang. Eirene NL moet zich ook niet rijk rekenen, door nieuwe projecten op te zetten. In de beperking, ook in financiële zin, toont zich de meester.

Wat betekent dit alles voor Eirene?

Dat wij weten waar onze grenzen liggen. Grenzen worden bepaald door datgene waar we verantwoordelijkheid voor willen dragen. Verantwoordelijkheid heeft namelijk te maken met antwoord geven aan. In ons geval is dat aan u, onze leden, en wel op 7 november.

Dan zullen we verder met elkaar praten over deze speerpunten, inclusief de financiële consequenties. U hoort daar meer over.

De coronatijd heeft ook een goede zijde, zoals veel crises. Namelijk, er wordt een vraag gesteld: wat doen we hierna?

Het hierna is nu begonnen. Denk alstublieft na over jezelf, over ons werk, maar vooral over de toekomst van het vredeswerk. (Eirene, onze vereniging, heet niet voor niets vrede!).

Namens het bestuur,

Harry Schram.

GEEN GELD VOOR NIEUWE WAPENS!

Hoe meer wapens in een land, hoe groter de kans dat een conflict tot geweld leidt. Dat geldt zowel voor grote oorlogen als voor conflicten tussen bevolkingsgroepen of individuele burgers. Maar met handel in wapens kan veel geld verdient worden, en sommige politici (en soms ook vakbonden) zien wapenproductie als een goede manier om werkgelegenheid te creëren. Het ontwikkelen van hoogtechnologische wapens wordt gepresenteerd als een bijdrage aan de kenniseconomie, waardoor gebruik kan worden gemaakt van stimuleringsfondsen. Daarbij wordt vaak gewezen op civiele 'spinn-off' zoals het internet of teflon. Maar dat zijn niet om niets voorbeelden van 40 jaar geleden: tegenwoordig levert de civiele industrie vooral kennis aan de militaire industrie en niet andersom. Om markten voor nieuwe wapens te vinden worden wapenbeurzen en handelsreizen georganiseerd, gefaciliteerd door de overheid. Alsof wapens gewone producten zijn in plaats van producten die het risico op geweld vergroten. Stop Wapenhandel is een kleine organisatie die de geweldsspiraal van wapenproductie-wapenexport-oorlog wil doorbreken. We willen wapenhandel zo veel mogelijk beperken en Europese landen hebben daarin een grote verantwoordelijkheid: de Europese Unie is de tweede wapenexporteur ter wereld (na de VS, die veruit de grootste is). Ook Nederland staat al jaren in de top-tien van grote wapenexporteurs; ons land exporteert vooral marinetechnologie en onderdelen van gevechtsvliegtuigen. We pleiten voor strenge regels en controle op wapenexport. Er moet een verbod komen op wapenexport naar mensenrechtenschenders, conflictregio's en landen die zich voor militaire aankopen diep in de schulden steken. Overheid en financiële instellingen moeten wapenexport en wapenindustrie niet financieren.

Stop Wapenhandel doet veel onderzoek om feiten en cijfers over wapenhandel boven tafel te krijgen. We proberen het beleid te veranderen met campagnes en acties, en soms lukt dat. Zo heeft Nederland de export van militaire goederen naar Saoedi-Arabië stopgezet vanwege de oorlog in Jemen. En er geldt een 'aangescherpt exportbeleid' voor wapens naar Turkije, vanwege de Turkse inval in noord-Syrië, de aanvallen op de Koerdische bevolking en de militaire betrokkenheid bij de oorlog in Libië. Maar er wordt vaak de hand gelicht met het wapenexportbeleid. Deze zomer ontdekten we dat via de Rotterdams haven ruim 10 miljoen kogelpatronen uit Tsjechië naar Turkije zijn getransporteerd. Munitie die bedoeld is om de oorlogsvoorraad aan te vullen en die direct kan worden ingezet in het conflict. We namen contact op met parlementsleden en met een bevriende Tsjechische vredesorganisatie, en inmiddels zijn er zowel in Nederland als in Tsjechië Kamervragen gesteld over deze levering. In de hoop vooral, dat het in de toekomst voorkomen kan worden.

Stop Wapenhandel heeft een heel beperkt budget, we krijgen geen overheidssubsidie en moeten het vooral hebben van donaties. De wapenindustrie daarentegen is rijk en machtig en heeft direct toegang tot de hoogste beleidsmakers. Zowel in Nederland als bij de Europese Unie in Brussel wordt gelobbyd om de regels voor wapenexportvergunningen te versoepelen. Binnen de Europese Commissie is veel bereidheid om naar die lobby te luisteren. Eurocommissaris Breton van Binnenlandse Handel heeft als speciale opdracht het stimuleren van de Europese wapenindustrie. Er zijn de afgelopen drie jaar verschillende Europese financieringsstromen in het leven geroepen waaruit wapenbedrijven geld kunnen krijgen om nieuwe

wapensystemen te ontwikkelen. Het idee is dat de Europese wapenindustrie daardoor efficiënter en concurrerender wordt op de internationale wapenmarkt. Dit geld komt bovenop al bestaande bewapeningsuitgaven en leidt vooral tot een verschuiving van civiel onderzoek naar militair onderzoek.

De coronacrisis heeft ook de wapenindustrie in zwaar weer gebracht. Wapenbedrijven maken zich zorgen over hun afzet. Immers, de pandemie heeft overduidelijk gemaakt dat veiligheid afhangt van goede zorg en van samenwerking tussen mensen en landen. Wapens dragen niets bij. Wapenbedrijven en hoge militairen vrezen nu dat de coronacrisis zal leiden tot lagere defensiebudgetten en minder wapenaankopen. In veel Europese landen, ook in Nederland, wordt daarom hard gelobbyd om de belangen veilig te stellen. Midden in de corona-lockdown, terwijl de media met heel andere dingen bezig waren, is in Nederland een wet aangenomen om de financiering voor wapenaankopen voor 15 jaar vast te leggen. Dan kunnen toekomstige regeringen en parlementen niet meer bepalen dat ze

andere prioriteiten willen stellen. Hoeveel geld er in het 'Defensiematerieelbegrotingsfonds' moet komen is nog niet vastgelegd.

Het is bizar dat in de huidige onzekere economische situatie geld voor wapenaankopen wordt gereserveerd, terwijl zorg, cultuur en onderwijs achteraan moeten sluiten. Stop Wapenhandel wil in elk geval voorkomen dat in het 'Defensiematerieelbegrotingsfonds' een groot bedrag wordt vastgelegd. Om bekendheid aan dit onverantwoord beleid te geven en draagvlak voor protest te creëren zijn we een petitie gestart. We roepen regering en parlement op om geen grote bedragen aan nieuwe wapens uit te geven. In de economische crisis die op ons af komt moeten we de steun heel zorgvuldig verdelen: de wapenindustrie moet zeker niet vooraan staan. Teken de petitie en deel hem met anderen! We hebben uw hulp nodig om de wapenindustrie te stoppen.

Wendela de Vries

VEILIGHEID, HOE DAN?

Naar een civiel veiligheidsbeleid in 2040

Toen projectleider Ralf Becker tijdens de op 13 december 2019 in Frankfurt gehouden Initiativtag “Sicherheit neu denken” werd gevraagd hoe groot de kans was dat het mede door hem opgestelde scenario voor een civiel veiligheidsbeleid in 2040 werkelijkheid zou worden, antwoordde hij in alle eerlijkheid dat die kans niet al te groot was. Politiek en maatschappij zijn nu eenmaal niet snel geneigd tot radicale veranderingen, tenzij zich een grote crisis voordoet. Ook als vredesbeweging hebben we geleerd onderscheid te maken tussen conflicten in het algemeen en gewelddadige conflicten. Crises en conflicten vormen veelal de motor tot verandering. Om een dergelijke crisis aan te wenden ten goede, zo benadrukte Ralf Becker, is het wel noodzaak om al een realistisch scenario klaar te hebben liggen. Als je tijdens de crisis nog moet nadenken hoe het anders zou moeten, loop je het risico het momentum te missen.

Crisis

Precies drie maanden later, op 13 maart 2020, werden in navolging van diverse buurlanden ook in Nederland vergaande maatregelen afgekondigd om het corona-virus te bestrijden. De wereld geraakte in een crisis van ongekende omvang en ook nu op het moment van schrijven de diverse maatregelen versoepeld worden is duidelijk dat de crisis nog niet voorbij is. Een aantal maatregelen om besmetting te voorkomen zal gehandhaafd blijven en de economische gevolgen zullen – vooral in de zuidelijke landen! – pas na de zomer zichtbaar worden. In lijn van de verschillende overheidsmaatregelen (het welbekende “gesprek met de samenleving” over de diverse maatregelen, de inkomensondersteuning van zzp-ers en anderen die door de crisis werden geraakt) konden we hernieuwde pleidooien horen over verdere democratisering en een basisinkomen terwijl anderen de crisis aangrepen om reeds eerdere pleidooien voor het voetlicht te brengen om onze omgang met dieren en die met de aarde in het algemeen radicaal te veranderen. Waar de politiek de economie altijd boven de ecologie stelde, maakte de regering het economisch belang nu eindelijk een keer ondergeschikt aan de volksgezondheid.

Oorlog en vrede

In al die pleidooien voor lessen die uit deze crisis getrokken moeten worden, ontbreken vooralsnog die over oorlog en vrede. Aan het pleidooi van de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties, António Guterres, om tot een wereldwijd staakt-het-vuren te komen en alle energie te richten op de bestrijding van (de gevolgen van) het corona-virus in plaats van van elkaar, is bitter weinig gehoor gegeven. Integendeel: de pandemie werd door de Amerikaanse president Trump aangegrepen om de vijandschap met China verder aan te wakkeren. Waarschuwingen van diverse internationale organisaties en NGO's dat met name de economische gevolgen van de corona-crisis in Afrika en Azië kunnen leiden tot hernieuwde gewelddadige conflicten en vluchtelingenstromen leidden in het Nederlandse kabinet tot grote verdeeldheid of het budget voor ontwikkelings samenwerking op z'n minst op peil moest blijven om die internationale gevolgen te bestrijden of moest meedelen in de economische krimp.

Civiel veiligheidsbeleid

Tegen deze achtergrond lijkt de tijd meer dan rijp voor het scenario naar een civiel veiligheidsbeleid dat centraal stond op de bovengenoemde Initiativtag. In dit scenario zijn namelijk verschillende pleidooien vanuit de internationale vredesbeweging met elkaar verbonden tot een samenhangend en realistisch alternatief voor het militaire veiligheidsbeleid dat tot op de dag van vandaag het politieke denken bepaalt. Het bestaat uit vijf zuilen: (1) rechtvaardige buitenlandse betrekkingen waarbij het vooral gaat om een wereldwijde solidariteit waarin rechtvaardige en duurzame economische relaties tussen de verschillende werelddelen zijn gebaseerd; (2) duurzame ontwikkeling van de EU-Nabuurlanden waarin de EU geen steeds hogere muren optrekt om zich tegen vermeende bedreigingen vanuit Afrika, het Midden-Oosten en Rusland te verdedigen maar bruggen slaat van economische samenwerking; (3) een veiligheidsarchitectuur op basis van vredeslogica waarbij een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het voorkomen en bestrijden van crises en gewapende conflicten centraal staat; (4) een weerbare democratie die verantwoordelijkheid neemt voor het geheel, zich verzet tegen de uitsluiting van bepaalde groepen en tegen te vergaande dwangmaatregelen door overheden of andere groeperingen; (5) conversie van het militaire apparaat tot nationaal en internationaal inzetbare (technische) hulporganisatie.

Het scenario "Sicherheit neu denken" dat op deze vijf punten door diverse betrokkenen en in samenspraak met critici ervan tot in groot detail werd uitgewerkt tot een civiel (d.w.z. niet-militair) veiligheidsbeleid in 2040, werd in 2018 in boekvorm gepresenteerd door een speciale werkgroep van de Evangelische Landeskirche Baden. Het boekje wist in 2018 en 2019 z'n weg snel te vinden binnen de Duitse kerken en vredesbeweging en werd door enkele tientallen kerken en vredesorganisaties – soms met een aanvulling of met een voorbehoud – geadopteerd. Bovengenoemde Initiativtag was een bijeenkomst met vertegenwoordigers van die diverse organisaties om afspraken met elkaar te maken hoe verder handen en voeten aan dit scenario kon worden gegeven.

Nederland

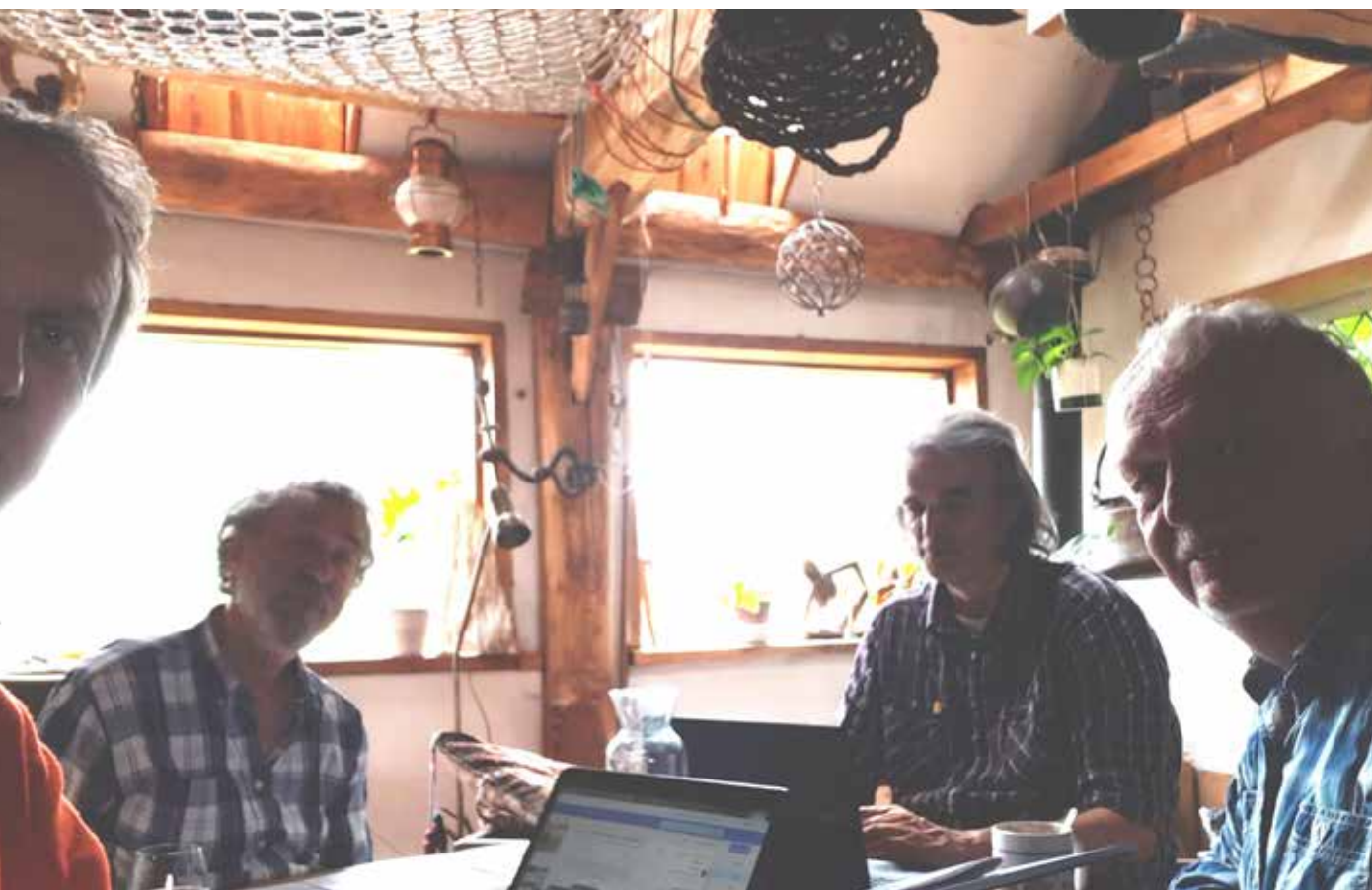
Ook in Nederland raakten we als werkgroep Inclusieve Veiligheid geïnspireerd door het scenario en hebben we het Duitse boekje in 2019 in verkorte vorm op hoofdlijnen vertaald en een campagneplan opgesteld om het scenario ook in Nederland onder de aandacht te brengen en nader op de Nederlandse situatie toegespitst in verder detail uit te werken. Vanwege de onvertaalbaarheid van "Sicherheit neu denken" hebben we dat onder de titel "Veiligheid, hoe dan? Een perspectief voor 2040" gedaan. In het voorjaar van 2020 hadden we naar Duits voorbeeld een soortgelijke "initiatiefdag" voor dit project willen organiseren, maar dat werd ons toen door het uitbreken van de coronacrisis belet.

Bijeenkomst

Inmiddels zijn er weer mogelijkheden om bij elkaar te komen en is, zoals gezegd, het moment daar om met het scenario aan de slag te gaan. We gaan dat doen op vrijdagmiddag 18 september a.s. in de Bergkerk in Amersfoort (op loopafstand van het station). Projectleider Ralf Becker zal met ons het scenario en ook de inmiddels in Duitsland opgedane ervaringen delen, waarna we vanuit de Nederlandse initiatiefgroep de hoofdlijnen van ons project zullen schetsen we met de aanwezige personen en organisaties afspraken zullen maken hoe we samen kunnen werken aan de verdere verspreiding en de verdere uitwerking van het scenario in Nederland.

U kunt u voor deze bijeenkomst aanmelden via info@samenveilig.earth. U ontvangt dan nadere informatie over tijd, programma en locatie. De verkorte Nederlandse versie van het scenario is te vinden op de website www.samenveilig.earth.

Jan Schaake
Werkgroep Inclusieve Veiligheid

DONEER EENVOUDIG ONLINE VIA: WWW.EIRENE-NEDERLAND.ORG

Colofon

Vanuit een principe van actieve geweldloosheid ondersteunt EIRENE op het noordelijk en zuidelijk halfrond initiatieven, die zich voor geweldloze conflictoplossing en een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling inzetten.

EIRENE Nederland is onderdeel van EIRENE Internationaal.

IBAN: NL29INGB0001856660
t.n.v. EIRENE Nederland te Bilthoven
(giften zijn aftrekbaar van de belasting)

Postadres: Schimmelpenninckkade 30
3813AE Amersfoort
Telefoon: 06 - 23 21 26 39
Email: info@eirene-nederland.org

Website: eirene-nederland.org
Facebook: facebook.com/EireneNL
Twitter: [@EireneNL](https://twitter.com/EireneNL)
You Tube: youtube.com/user/EireneNL

EIRENE-nieuws verschijnt 4x per jaar

Redactie: Dejan Savic en Linda de Veen
Lay-out: Egbert Scheffer (egbertegd.nl)

Scan de QR-code
met je smartphone